

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ.

ΑΙ ΔΥΩ ΕΡΩΜΕΝΑΙ.

(Συνέχεια καὶ τέλος, ἴδὲ φύλ. 7).

IV.

Ὄταν ὁ Βαλεντίνος, ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν του, εἰρέσθη πάλιν ἀπέναντι τοῦ μικροῦ αὐτοῦ ἀνακλίντρου, τὸ μυστικόν, ὅπερ πρό. ὀλίγου εἶχε μάθει, παρήγαγεν ἀπροσδόκητόν τι ἐπ' αὐτοῦ ἀποτελεσματ. Συλλογίζομενος ὅτι ἡ Κυρία Δελωναὶ εἶχεν ἐργασθῆ ἔξ ἑβδομάδας εἰς ἀποπεράτωσιν τοῦ προσκεφαλαίου ἐκείνου, ἵνα καρθίσῃ δύο λουδοβίκεια, καὶ ὅτι ἡ Κυρία Πάρνης τὸ εἶχεν ἀγοράσει εἰς τὸν περίπατον, ἠσθάνθη παραδόξως πῶς συστελλομένην τὴν καρδίαν του. Ἡ διαφρὰ, δι' ἧς ἡ ἐμπαρμένη εἶχε χωρίσει τὰς δύο ἐκείνας γυναῖκας, τῷ ἐφάνετο τὴν στιγμὴν αὐτὴν τοσοῦτον ψιλαφητῆ, ὥστε ἠσθάνθη ἀκουσίαν τινα ὀδύνην. Ἡ ἰδέα ὅτι μετ' ὀλίγον ἤθελε ἔλθει ἡ μαρκησία, καὶ στηριχθῆ ἐπὶ τοῦ ἐπίπλου ἐκείνου, ὅτι ἤθελε θέσει τὸν γυμνόν της βραχίονα ἐπὶ τῶν ἰγῶν τῶν δακρύων τῆς χήρας, ὑπῆρξεν ἀφόρητος εἰς τὸν νεανίαν. Ἐλαβε τὸ προσκεφάλαιον καὶ τὸ ἔκλεισεν ἐντὸς σκευοθήκης. « Ἄς συλλογισθῆ ὅτι θέλει, εἶπε κατ' ἑαυτὸν, τὸ προσκεφάλαιον αὐτὸ μ' ἐμπνέει λύπη, καὶ δὲν δύναμαι νὰ τὸ ἀφίσω ἐκεῖ. »

Ἡ Κυρία Πάρνης ἔφθασε μετ' ὀλίγον, καὶ ἠπόρησε μὴ βλέπουσα τὸ δῶρὸν της. Ἀντὶ πάσης προφάσεως ὁ Βαλεντίνος ἀπήντησεν ὅτι δὲν τοῦ ἤρρασε, καὶ ὅτι οὐδέποτε ἤθελε τὸ μεταχειρισθῆ. Εἶπε δὲ τοῦτο ἀποτόμως σχεδὸν, καὶ μὴ συλλογίζομενος κἂν τί ἔλεγε.

— Καὶ διατί; ἠρώτησεν ἡ μαρκησία.

— Διότι μὲ δυσαρρεστῆ.

— Καὶ εἰς τί σᾶς δυταρρεστῆ; Σήμερον τὸ πρῶτ' μ' ἐλέγατε ὅλον τὸ ἐναντίον.

— Δυνατόν τῶρα μὲ δυσαρρεστῆ. Πόσα σᾶς ἐστοίχισε;

— Ὠραῖα ἐρώτησις! εἶπεν ἡ Κυρία Πάρνης: τί σᾶς κατέδη;

Πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὁ ἀναγνώστης, ὅτι ἀπὸ τινῶν ἡμερῶν ὁ Βαλεντίνος εἶχε μάθει παρὰ τῆς μητρὸς τῆς Κυρίας Δελωναὶ ὅτι ἡτὸ λίαν στενοχωρημένην χρηματικῶς. Ἐπρόκειτο δὲ περὶ ληξίπροθίμου ἐνοικίου, πληρωτέου εἰς φιλάργυρόν τινα οἰκοδομητήν, ὅστις ἠπαίει ἐν περιπτώσει τῆς ἐλαχίστης ἀναβολῆς. Ὁ Βαλεντίνος μὴ δυνόμενος, καὶ δι' ἀσημαντόν ἐτι πρᾶγμα, νὰ προσφέρῃ βοήθειαν, ἦτις δὲν

ἤθελε γίνει δεκτῆ, ἠναγκάσθη νὰ κρύψῃ τὴν ἀνησυχίαν του. Κατὰ τὰ παρὰ τοῦ ὑπηρέτου τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος λεχθέντα, πιθανὸν ἦτο ὅτι τὸ προσκεφάλαιον δὲν εἶχεν ἐπαρτίσει εἰς ἀνακούφισιν τῆς χήρας. Δὲν ἔπταιεν εἰς τοῦτο ἡ μαρκησία: ἀλλὰ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα εἶν' ἐνίοτε τόσον παραδόξον, ὥστε ὁ νέος ἠγανάκτει σχεδὸν κατὰ τῆς Κυρίας Πάρνης, διὰ τὴν μικρὰν τιμὴν τῆς ἀγορᾶς της, καὶ μὴ ἐννοῶν σχεδὸν τὸ ἄτοπον τῆς ἐρωτήσεώς του:

— Θὰ ἐπληρώσατε δι' αὐτὸ τεσσαράκοντα ἢ πεντήκοντα φράγκα, εἶπε μὲ πικρίαν. Γνωρίζετε πόσος καιρὸς ἐχρειάσθη εἰς κατεργασίαν του;

— Τὸ γνωρίζω τόσῳ περισσώτερον, ἀπήντησεν ἡ μαρκησία, καθίσον τὸ ἔκαμα μόνη μου.

— Σὺς!

— Ἐγὼ εἰργάσθην διὰ σᾶς δεκαπέντε ἡμέρας. Βλέπετε τώρα ἂν μοῦ χρεωστεῖτε μικρὰν τινα εὐγνωμοσύνην.

— Δεκαπέντε ἡμέρας, Κυρία; ἀλλὰ χρειάζεται διμήνος, σύντονος μάλιστα, ἐργασία, δι' ἀποπεράτωσιν τοιοῦτου ἔργου. Εἰς σᾶς δὲ θὰ ἐχρειάζοντο τοῦλάχιστον ἔξ μῆνες, διὰ νὰ τὸ τελειώσετε.

— Φαίνεσθε πολὺ ἐμπειροπράγμων: πόθεν ἡ τόση πειρά σας;

— Ἐκ μιᾶς ἐργατίδος τὴν ὁποῖαν γνωρίζω, καὶ ἦτις βεβαίως δὲν ἀπατάται.

— Ἐ, λοιπὸν ἡ ἐργατίς αὐτὴ δὲν σᾶς ἐπληρόρησεν ἐντελῶς: δὲν γνωρίζετε ὅτι εἰς τοιοῦτου εἶδους ἔργα τὸ οὐσιωδέστερον εἶναι τὰ ἄθη, καὶ ὅτι εἰς τοὺς ἐμπόρους εὐρίσκονται καναβίται (canevas) ἔτοιμοι, ὅπου τὸ βάθος εἶναι ἤδη κατεργασμένον τὸ δυσκολώτερον μένει, ἀλλὰ τὸ ἀπδέστερον εἶναι ἔτοιμον. Τοιουτοτρόπως ἠγόρασα αὐτὸ τὸ προσκεφάλαιον, διὰ τὸ ὅποιον οὐδὲ κἂν τεσσαράκοντα ἢ πεντήκοντα φράγκα ἐπλήρωσα, διότι τὸ βάθος αὐτὸ δὲν σημαίνει τίποτε: εἶναι ἔργον κοινὸν διὰ τὸ ὅποιον χρειάζονται μαλλία μόνον καὶ χεῖρες.

Ἡ λέξις κοινὸν δὲν ἤρασε παντάπασιν εἰς τὸν Βαλεντίνον.

— Λυποῦμαι διὰ τοῦτο, εἶπεν: ἀλλ' οὔτε τὸ βάθος, οὔτε τὰ ἄθη εἶναι ἔργα τῶν χειρῶν σας.

— Καὶ τίνας λοιπὸν; μήπως τῆς ἐργατίδος, τὴν ὁποῖαν γνωρίζετε;

— Ἴσως.

Ἡ μαρκησία ἐφάνη ταλαντευομένη πρὸς στιγμὴν μεταξὺ ὀργῆς καὶ ἐπιθυμίας γέλωτος. Ἀπεφάσισε τέλος τὸ δεύτερον, καὶ ἀνέκραξεν εὐθύμως:

— Εἰπέτε μου, λοιπὸν, εἰπέτε μου, σᾶς παρα-

καλῶ, τὸ ὄνομα τῆς μυστηριώδους ἐργατίδος, ἡ ὁποία σὰς δίδει τόσον καλὰς πληροφορίας.

— Ὀνομάζεται Ἰουλία, ἀπήντησεν ὁ νεανίας, καὶ τὸ βλέμμα του καὶ ἡ φωνή του ἀνεκάλεσαν αἰφνης εἰς τὴν Κυρίαν Πάρνης ὅτι τῇ εἶχεν εἰπεῖ τὸ αὐτὸ ὄνομα καθ' ἣν ἡμέραν τῇ ἐλάλησε περὶ τῆς χήρας, τὴν ὁποίαν ἠγάπα· τὸ εἰλικρινές δὲ ἦθος δι' οὗ τῇ ἀπήντησε, καὶ τότε καὶ τότε, ἐτάραξε τὴν μαρκησίαν. Ἐνθυμηθῆ ἀορίστως τὴν ἱστορίαν τῆς χήρας ἐκείνης, ἣν εἶχε νομίσει ἀπλὴν πρόφασιν· ἀλλ' ἐπαναλαμβανόμενον καὶ πάλιν τὸ ὄνομα αὐτὸ τῇ ἐφάνη τέλος σπουδαῖον.

— Ἄν αὐτὸ ἦναι ἐκμυστήρευσις, εἶπεν, οὐτ' ἐπιδεξία οὔτε εὐγενὴς εἶναι.

Ὁ Βαλεντίνος δὲν ἀπήντησεν. Ἡσθάνετο ὅτι ἡ πρώτη του ὁρμὴ τὸν εἶχε πολὺ παρασύρει, καὶ ἤρχιζεν ἤδη νὰ σκέπτηται. Ἡ μαρκησία εἰσέγχε καὶ αὐτῇ ἐπὶ μικρὸν. Ἀνέμενον ἐξικέωτιν, ἐνῶ ὁ Βαλεντίνος ἐσυλλογίζετο πῶς νὰ τὴν ἀποφύγῃ. Ἡτοιμάζετο τέλος οὗτος νὰ ὀμλήσῃ καὶ ν' ἀνακαλέσῃ σχεδὸν τοὺς λόγους του, ὅταν ἡ μαρκησία, ἀνυπομονήσασα τέλος ἠγέρθη ἀποτόμως.

— Ἐρίδα θέλετε ἢ ῥῆξιν; ἠρώτησε μὲ τόνον τόσον βίαιον, ὥστε ὁ Βαλεντίνος δὲν κατώρθωσε νὰ διατηρήσῃ τὸ ψυχρὸν αὐτοῦ καὶ ἀδιάφορον ἦθος.

— Ὅπως ἀγαπάτε, ἀπήντησε.

— Πολὺ καλὰ, εἶπεν ἡ μαρκησία, καὶ ἀνεχώρησε. Μετὰ πέντε λεπτὰ ὅμως ἐσήμανεν εἰς τὴν θύραν, καὶ ὁ Βαλεντίνος ἀνοίξας εἶδε τὴν Κυρίαν Πάρνης ὀρθίαν εἰς τὸ πόδιον, μ' ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας, περιτυλιγμένην εἰς τὸν μανδύαν τῆς καὶ στριζομένην εἰς τὸν τοῖχον. Ἦτο κάτωχρος καὶ σχεδὸν ἐλειποθύμει. Τὴν ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας του, τὴν ἔφερεν εἰς τὸ ἀνάκλιτρον καὶ προσεπάθησε νὰ τὴν πρᾶνῃ. Τῆς ἐξήτησε συγγνώμην διὰ τὴν δυσθυμίαν του, τὴν παρεκάλεσε νὰ λησμονήσῃ τὴν λυπηρὰν ἐκείνην σκηνὴν, καὶ κατηγόρησεν ἑαυτὸν διὰ τὴν ἐξαψίν του ἐκείνην, ἣν καὶ αὐτὸς εὗρισκε παράλογον.

— Δὲν ἤξεύρω τί εἶχα σήμερον τὸ πρῶτ', τῇ εἶπε· λυπηρὰ τις εἶδος, τὴν ὁποίαν εἶχα λάβει, μ' ἠρέθισεν· ἐθύμωσα μαζὺ σας χωρὶς ἀφορμὴν· μὴ ἐνθυμηθῆτε ὅτι σὰς εἶπα ἢ ὡς στιγμὴν τινα τρέλλας μου.

— Ἀρκεῖ, εἶπεν ἡ μαρκησία συνελθούσα, πηγαίνετε νὰ μὲ φέρετε τὸ προσκεφάλαιόν μου. Ὁ Βαλεντίνος ὑπήκουσε δυσθύμως· ἡ δὲ Κυρία Πάρνης ἐβίβην αὐτὸ χαμαὶ κ' ἔθεσεν ἐπάνω τοὺς πόδας τῆς. Τοῦτο, ὡς ἐνόησεν, οὐδόλω; εὐρέστησε τὸν νεα-

νίαν συνέσπασε τὰς ἄφρονς, καὶ διελογίσθη ὅτι ἐξ ἀδυναμίας εἶχε πιστεύσει τὴν γυναικεῖαν ἐκείνην κομψοδίαν.

Ἄγνοῶ ἂν εἶχε δίκαιον, καὶ ἀγνοῶ ἐπίσης ἐκ τίνος παιδαριώδους ἐπιμονῆς ἢ μαρκησία ἠθέλησε, καὶ καλὰ, νὰ θριαμβεύσῃ τὸν μικρὸν αὐτὸν θριαμβόν. Ἰπάρχουσι παραδείγματα, ὅτι γυναῖκες, καὶ πνευματώδεις μάλιστα, δὲν θέλουσι νὰ ὑποχωρήσωσιν εἰς τοιαύτην περίστασιν· δυνατὸν ὅμως νὰ ἦναι τοῦτο κακὸς ὑπολογισμὸς, καὶ νὰ μετανοήσῃ κατόπιν ὁ ἀνὴρ, ὑπακούσας ἅπαξ· οὕτω παιδαριώδεις τι γίνεται σπουδαῖον, ὅταν ἀναμιχθῇ ἡ υπερηφάνεια, καὶ ῥήξεις πολλὰ ἐπῆλθον διὰ πράγματα ἀσημαντότερα ἐνός κεντημένου προσκεφαλαίου.

Ἐνῶ ἡ Κυρία Πάρνης, ἀναλαβούσα τὸ ἐπιχάριτον ἦθος τῆς, ἔχαιρεν ἀνυποκρίτως, ὁ Βαλεντίνος δὲν ἠδύνατο ν' ἀποσπᾶσῃ τὰ βλέμματά του ἀπὸ τὸ προσκεφάλαιον, ὅπερ, ἀληθῶς εἰπεῖν, δὲν εἶχε κεντηθῆ ἵνα χραισμεύτῃ ὡς ὑποπόδιον. Παρὰ τὴν συνήθειάν τῆς, ἡ μαρκησία εἶχεν ἔλθει πεζῇ, καὶ τὸ κέντημα τῆς χήρας, ἀπολακτισθὲν μετ' ὀλίγον εἰς τὸ μέσον τῆς αἰθούσας, ἔφερεν ἐτι τὸν κοινορωτῶδη τύπον τοῦ πατήσαντος αὐτὸ σανδάλου. Ὁ Βαλεντίνος ἀνέλαβε τὸ προσκεφάλαιον, τὸ ἐτίναξε καὶ τὸ ἔθεσεν ἐπὶ τινος κλιντήρος.

— Θὰ μαλώσωμεν πάλιν; ἠρώτησε μειδιῶσα ἡ μαρκησία. Ἐνόμιζον ὅτι εἶχομεν τελειώσει, καὶ ὅτι ἡ εἰρήνην εἶχε κλεισθῆ.

— Τὸ προσκεφάλαιον αὐτὸ εἶναι λευκόν· διατί νὰ τὸ λερώσωμεν;

— Διὰ νὰ τὸ μεταχειρισθῶμεν καὶ ὅταν λερωθῇ, ἡ δεσποινὶς Ἰουλία μᾶς κάμνει ἄλλα.

— Ἀκούσατέ με, Κυρία μαρκησία, εἶπεν ὁ Βαλεντίνος· ἔννοεῖτε κάλλιστα ὅτι δὲν ἔχω τὴν ἀνοησίαν νὰ δώσω σπουδαιότητα εἰς μίαν ἰδιοτροπίαν ἢ εἰς ἓν ἀνάξιον λόγου πρᾶγμα ὡς αὐτό. Ἄν ἦν ἀληθές ὅτι ἡ δυσαρέσκεια ἦν μ' ἐμπνέει ὅτι κάμνετε δυνατόν νὰ ἔχῃ ἀφορμὴν τινα, τὴν ὁποίαν ἀγνοεῖτε, μὴ ζητεῖτε νὰ τὴν μάθητε, εἶναι τὰ φρασιμώτερον. Πρὸ ὀλίγου ἐλειποθυμήσατε, δὲν ζητῶ ὅμως νὰ μάθω πῶσον ἀληθὴς ἦτο ἡ λειποθυμία ἐκείνη· ἀππλαύσατε ὅτι ἐπεθυμεῖτε, μὴ ζητεῖτε λοιπὸν περισσώτερον.

— Ἄλλ' ἐνοεῖτε ἴσως, ἀπήντησεν ἡ Κυρία Πάρνης, ὅτι οὐτ' ἐγὼ ἔχω τὴν ἀνοησίαν νὰ δίδω περισσοτέραν παρὰ σεῖς σπουδαιότητα εἰς τὰ ἀσημαντὸν αὐτὸ πρᾶγμα, καὶ ἂν τυχὸν ἐπέμενον, μόνη ἀφορμὴ θὰ ἦτο νὰ μάθω κατὰ πόσον αὐτὸ θεωρεῖται ὡς ἀσημαντὸν.

— Ἔστω, ἀλλὰ πρὶν σὰς ἀπαντήσω, θὰ σὰς ἐρωτήσω ἂν ἡ ὑπερηφάνεια ἢ ὁ ἔρωσ σου κινή.

— Καὶ τὰ δύο. Δὲν ἤξεύρετε ποία εἶμαι ἢ ἀπερίσκεπτος διαγωγή μου σὰς ἐνέπνευσε περὶ ἐμοῦ ἰδέαν, εἰς ἣν σὰς ἀφίνω, διότι ἤξεύρω ὅτι οὐδεὶς θὰ κατορθώσῃτε νὰ τὴν συμμερισθῆ· σκεφθῆτε περὶ ἐμοῦ ὅπως θέλετε, ἐστὲ ἀπιστοί· ἂν ἀγαπᾶτε, προσέξατε ὁμῶς μὴ με προσβάλετε.

— Τὴν στιγμὴν αὐτὴν λαλεῖ ἴσως ἡ ὑπερηφάνεια, Κυρία, πλὴν θὰ συμφωνήσετε, ὅτι δὲν λαλεῖ βεβαίως ὁ ἔρωσ.

— Δὲν ἤξεύρω ἂν δὲν ζηλοτυπῶ, εἶναι βέβαιοι ὅτι γίνεται τοῦτο διότι δὲν καταδέχομαι. Μόνον εἰς τὸν Κύριον Πάρνησ ἐπιτρέπουσα νὰ μ' ἐπιτηρῆ, δὲν ἀξίω νὰ ἐπιτηρῶ οὐδένα. Πλὴν πῶς τολμᾶτε νὰ μοῦ ἐπαναλαμβάνετε δις ὄνομα τοῦ ὁποῖον ἔπρεπε ν' ἀποσιωπήσῃτε;

— Διατί νὰ τὸ ἀποσιωπήσω, ἀφοῦ μ' ἐρωτήσατε; τ' ὄνομα αὐτὸ οὔτε τὸν φέροντα οὔτε τὸν προφέροντα δύναται νὰ κάμῃ νὰ ἐρυθριάσῃ.

— Προφέρετέ το λοιπὸν ὄλον.

— Ὄχι, ἀπήντησε, διότι σέβομαι ἐκείνην ἣτις τὸ φέρει.

Ἡ μαρκησία ἠγέρθη τότε, ἐτυλίχθη εἰς τὸν μανδύαν της καὶ εἶπε μὲ παγερὸν ἦθος.

— Πιστεύω ὅτι θὰ ἦλθον νὰ με ζητήσουν· συνοδεύσατέ με μέχρι τῆς ἀμάξης μου.

X.

Ἡ μαρκησία Πάρνης ἦτο μᾶλλον ἢ ὑπερήφανος, ἦτο ἀλαζών. Συνειθισμένη ἐκ παιδικῆς της ἡλικίας νὰ βλέπῃ πληρουμένης ὅλας αὐτῆς τὰς ἰδιοτροπίας, παραμελημένη ὑπὸ τοῦ συζύγου της, θωπευομένη παρὰ τῆς θεῆς της, κολακευομένη ὑπὸ τοῦ περικυκλοῦντος αὐτὴν κόσμου, μόνον ὁδηγὸν της εἶχεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐπικινδύνου ἐλευθερίας της τὴν ἔμφυτον αὐτὴν ἀλαζονείαν, καταβάλλουσα καὶ αὐτὰ της τὰ πάθη. Ἐκλαυσε πικρῶς ἐπανελθοῦσα εἰς τὴν οἰκίαν της, εἶτα διέταξε νὰ μὴ ἀνοιχθῆ εἰς οὐδένα ἢ θύρα, καὶ ἐσκέφθη περὶ τοῦ πρακτέου, ἀποφασίσασα μηδὲν νὰ ὑποστῆ πλέον.

Ὅταν ὁ Βαλεντίνος, τὴν ἐπαύριον ὑπῆγεν εἰς ἐπίσκεψιν τῆς Κυρίας Δελωναί, ἐνόμισεν ὅτι ἠκολουθεῖτο τὸν παρηκολούθουν πραγματικῶς, καὶ ἡ μαρκησία ἔμαθεν ἐντὸς ὀλίγου τὴν κατοικίαν τῆς χήρας, τὸ ὄνομά της καὶ τὰς συχνὰς εἰς αὐτὴν ἐπισκέψεις τοῦ νέου. Δὲν περιορίσθη ὁμῶς εἰς τοῦτο, καὶ, ὅσον ἂν φανῆ ἀπίθανον τὸ μέσον ὅπερ μετεχειρίσθη, τὸ μετεχειρίσθη οὐχ ἥττον κ' ἐπέτυχε.

Εἰς τὰς ἐπτὰ τὸ πρῶτ' ἐκάλεσε τὴν θαλαμηπό-

λον της, τὴν διέταξε νὰ τῇ φέρῃ μίαν βαμβακερὰν ἐσθῆτα, μίαν ποδιὰν, ἐν βαμβακερὸν μανδύλιον καὶ εὐρὺ σκουφίωμα ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐκρυβεν ὅσον ἦτο δυνατόν τὸ πρόσωπόν της. Οὕτω μετεμφιεσθεῖσα καὶ λαβοῦσα κἀνιστρον ὑπὸ μάλην μετέβη εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν Ἀθῶν· τὴν ὥραν ἐκείνην συνειθίξε νὰ πηγαίῃ καὶ ἡ Κυρία Δελωναί, καὶ ἡ μαρκησία δὲν ἀνεζήτησεν ἐπὶ μακρόν· ἐγνώριζεν ὅτι ἡ χήρα τῇ ὁμοίαζε, καὶ διέκρινε μετ' ὀλίγον πρὸ τῶν πινακίδων ὀπωροπώλιδος νεαράν τινα γυναῖκα σχεδὸν τοῦ ἀναστήματός της, μελανόφθαλμον καὶ σεμνὴν τὴν ἀναβολὴν, πραγματευομένην κεράσια. Ἐπλησίασε.

— Εἰς τὴν κυρίαν Δελωναί ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὀμιλῶ; ἠρώτησε.

— Μάλιστα, δεσποινίς, τί ἐπιθυμεῖτε;

Ἡ μαρκησία οὐδὲν ἀπήντησεν, καθόσον ἡ ἰδιοτροπία της εἶχεν ἦδη εὐχαριστηθῆ καὶ ὀλίγον τῇ ἐμελλε ἂν ἐπροξένοι ἐκπληξιν. Ἐρρίψε ταχὺ καὶ περιέργον ἐπὶ τῆς ἀντιζήλου της βλέμμα, τὴν κατεμέτρησεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, εἶτα ἐστράφη καὶ ἀνεχώρησε.

Ὁ Βαλεντίνος δὲν ἐπήγαινε πλέον εἰς τὴν Κυρίαν Πάρνης· ἔλαβεν ὁμῶς μετ' ὀλίγον παρ' αὐτῆς τυπωμένον προσκλητήριον χοροῦ, κ' ἐνόμισεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑπάγῃ ἔνεκα κοινωνικοῦ καθήκοντος. Ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὸ μέγαρον ἐξεπλάγη βλέπων ἐν μόνον παράθυρον φωτισμένον· ἡ μαρκησία ἦτο μόνη καὶ τὸν περιέμενε.

— Συγχαρήσατέ με, τῷ εἶπε τὸ μικρὸν πανούργημα, ὅπερ μετεχειρίσθη ἵνα σὰς κάμω νὰ ἔλθετε· ἐσκέφθη ὅτι δὲν ἠθέλατε ἴσως ἀπαντήσῃ, ἂν σὰς ἔγραφον ζητοῦσα παρ' ὑμῶν ἐν τέταρτον συνομιλίας, κ' ἔχω ἀνάγκην νὰ σὰς εἴπω μίαν λέξιν, καὶ νὰ σὰς παρακαλέσω νὰ μ' ἀπαντήσετε εἰλικρινῶς.

Ὁ Βαλεντίνος, ὅστις φύσει δὲν ἦτο μνησικακός καὶ εἰς ὃν ἡ ὀργὴ ἤρχετο καὶ παρήρχετο τάχιστα, ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ φαιδρὸν τὸν διάλογον, καὶ ἤρχιζεν ἀστεειυόμενος μὲ τὴν μαρκησίαν περὶ τοῦ δῆθεν χοροῦ της· ἐκείνη ὁμῶς τὸν διέκοψε, λέγουσα·

— Εἶδον τὴν Κυρίαν Δελωναί. Πλὴν μὴ τρομάζετε, προσέθηκε, βλέπουσα τὸν Βαλεντίνον ἀλλάζοντα χρῶμα· τὴν εἶδον χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ποία εἶμαι καὶ χωρὶς κἂν νὰ δύναται νὰ με ἀγνωρίσῃ. Εἶναι εὐμορφὴ καὶ πραγματικῶς μοῦ ὁμοιάζει ὀλίγον. Ὀμιλήσατέ μου εἰλικρινῶς· τὴν ἠγαπᾶτε ἤδη ὅταν μ' ἐστείλατε ἐπιστολὴν γραμμένην παρ' αὐτῆς;

Ὁ Βαλεντίνος ἐδίσταζε.

— Εἰπέτε, εἰπέτε ἀφόβως, εἶπεν ἡ μαρκησία. Δι' αὐτοῦ μόνον τοῦ μέσου δύνασθε νὰ μ' ἀποδείξετε ἂν μὲ ὑπολήψετεσθε ὀλίγον.

Ἐπρόφερερ δὲ τὰς λέξεις ταύτας τοσοῦτον περιλύπως, ὥστε ὁ Βαλεντίνος συνεκινήθη· ἐκάθισε παρ' αὐτῇ καὶ τῇ διηγῆθη πιστῶς ὅ,τι εἶχε συμβῆ εἰς τὴν καρδίαν του. — Τὴν ἠγάπων ἤδη, τῇ εἶπε τέλος, καὶ τὴν ἀγαπῶ ἔτι· εἶναι ἡ ἀλήθεια.

— Οὐδὲν εἶναι πλέον δυνατόν μεταξύ μας, ἀπεκρίθη ἡ μαρκησία ἐγειρομένη. Ἐπλησίασεν εἰς ἓν κάτοπτρον, ἐθεώρησεν ἑαυτὴν μὲ φιλάρεσκον βλέμμα, καὶ ἐξηκολούθησε·

— Ἐκαμα διὰ σᾶς τὴν μόνην ἐπὶ ζωῆς μου ἀσυλλόγιστον πρᾶξιν. Δὲν μετανοῶ, ἀλλ' ἐπεθύμουν νὰ μὴ τὸ συλλογίζωμαι μόνη ἐγώ.

Ἐκβαλοῦσα δὲ τοῦ δακτύλου της χρυσοῦν δακτυλίδιον, οὗ ἡ λίθος ἦν ὠραία βήρυλλος:

— Λάβετέ το, τῷ εἶπε, καὶ φορεῖτέ το εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἔρωτός μου· ἰδέτε, ὁμοιάζει μὲ δάκρυον.

Ὅτ' ἐπρόσφερε τὸ δακτυλίδιον εἰς τὸν νεανίαν, ἠθέλησεν αὐτὸς νὰ τῆς φιλήσῃ τὴν χεῖρα.

— Προσέξατε, τῷ εἶπεν ἐκείνη· συλλογισθῆτε ὅτι εἶδα τὴν ἐρωμένην σας.

— Ὦ! ἀπήντησε, τὴν ἀγαπῶ ἔτι, ἀλλ' αἰσθάνομαι ὅτι θὰ σᾶς ἀγαπῶ πάντοτε.

— Τὸ πιστεύω, ἀπεκρίθη ἡ μαρκησία καὶ δι' αὐτὸν ἴσως τὸν λόγον ἀναχωρῶ αὔριον δι' Ὀλλανδίαν, ὅπου πηγαίνω νὰ εὔρω τὸν σύζυγόν μου.

— Θα σᾶς ἀκολουθήσω, ἀνέκραξεν ὁ Βαλεντίνος· μὴ ἀμφισβᾶλλετε, ἂν ἀφήσετε τὴν Γαλλίαν, θ' ἀναχωρήσω συγχρόνως μὲ σᾶς.

— Προσέξτε μὴ τὸ κάμετε· θὰ μὲ βλάψετε καὶ εἰς μάτην ἠθέλατε προσπαθῆσαι νὰ μ' ἐπανίδητε.

— Ὀλίγον μὲ μέλει· καὶ εἰς δέκα λευγῶν ἀποστασιν ἂν πρόκειται νὰ σᾶς ἀκολουθήσω, θὰ σᾶς δείξω τοῦλάχιστον τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ ἔρωτός μου, καὶ θὰ τὸν πιστεύσετε ἄκουσα.

— Ἀλλὰ σᾶς λέγω ὅτι τὸν πιστεύω, ἀπεκρίθη ἡ Κυρία Πάρνης πονηρῶς μειδιῶσα· χαίρετε λοιπὸν, καὶ μὴ κάμετε αὐτὴν τὴν τρέλλαν· τείνασα δὲ τὴν χεῖρά της πρὸς τὸν Βαλεντίνον ἠμιανέωξε τὴν θύραν τοῦ κοιτώνος της ἰν' ἀποσυρθῆ.

— Μὴ κάμετε αὐτὴν τὴν τρέλλαν, προσέθηκεν εὐτραπέλως ἡ, ἂν ἔχετε σκοπὸν νὰ τὴν κάμετε, γράψτε μου πρὶν δύο λέξεις εἰς Βρυξέλλας, ἀπ' ἐκεῖ δύναται τις ν' ἀλλάξῃ δρόμον.

Ἡ θύρα ἐκλείσε κατόπιν τῶν λόγων τούτων, καὶ

ὁ Βαλεντίνος, μείνας μόνος ἐξῆλθε τεταραγμένος τοῦ μεγάρου.

Δὲν κατώρθωσε νὰ κοιμηθῆ τὴν νύκτα, καὶ τὴν ἐπαύριον τὴν πρωΐαν δὲν εἶχεν ἔτι ὀρίσει τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ διαγωγὴν. Γραμματίον τι μελαγχολικὸν τῆς Κυρίας Δελωναί, ὅπερ ἔλαβεν ἅμα ἐγερθεὶς, τὸν ἐκλόνισε χωρὶς ὅμως νὰ τὸν κινήσῃ εἰς ὀριστικὴν τινα ἀπόφασιν. Ἡ ἰδέα τοῦ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν χήραν ἐσπάρασσε τὴν καρδίαν του, ἐνῶ πάλιν ἡ ἰδέα τοῦ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν τολμηρὰν καὶ φιλάρεσκον μαρκησίαν συνεχίνει εὐφροσύνως τὰ στήθη του. Ἐβλεπε τὸν ὀρίζοντα, ἠκροάζετο τὸν κρότον τῶν ἀμαξῶν, καὶ αἰ τρέλλαι τῶν παρελθόντων καιρῶν περιεδινούντο περὶ τὴν κεφαλὴν του· τί νὰ σᾶς εἶπω; Ἐσυλλογίζετο τὴν Ἰταλίαν, τὰς ἡδονάς, τὸ σκάνδαλον, τὸν Λωζὲν, μετημφισμένον εἰς ταχυδρόμον. Ἀφ' ἐτέρου δὲ ἀνεμιμνήσκετο ἀνησύχως τοὺς φόβους, οὓς τοσοῦτον ἀφελῶς εἶχεν ἐκφράσει ἐσπέραν τινα ἡ Κυρία Δελωναί. Τί φρικῶδες ἐνθύμημα ἤθελε τῇ ἀφήσει! Ἐπανελάμβανεν καθ' ἑαυτὸν τοὺς λόγους αὐτοὺς τῆς χήρας: «Πρέπει νὰ καταστήτε ἡμέραν τινα ἀποτρόπαιος δι' ἐμέ;»

Διήγαγεν ἐγκλειστος τὴν ἡμέραν ὅλην, καὶ ἀφοῦ ἐξήντησεν ὅλα τὰ ἰδιότροπα καὶ παράδοξα τῆς φαντασίας του σχέδια: Ἀλλὰ τί θέλω λοιπὸν, ἠρώτησεν αὐτὸς ἑαυτόν. Ἄν θέλω νὰ ἐκλέξω μεταξύ τῶν δύο αὐτῶν γυναικῶν, πρὸς τί τόση ἀβεβαιότης; καὶ ἂν ἀγαπῶ ἐπίσης ἀμφοτέρας, διατί ἐτέθην μόνος μου εἰς τὴν δυσάρεστον ἀνάγκην νὰ χάσω μίαν τῶν δύο; Εἶμαι τρελλός; Ἐχῶ τὸ λογικόν μου; Εἶμαι ἄπιστος ἢ εἰλικρινής; ὀλίγην γενναιότητα ἢ ὀλίγον ἔρωτα ἔχω;

Ἐκάθησε πρὸ τῆς τραπέζης του, καὶ λαβὼν τὴν εἰκόνα ἣν ἄλλοτε εἶχε κάμει, ἐθεώρησε προσεκτικῶς τὸ ἄπιστον ἐκεῖνο ὁμοίωμα, ὅπερ ὁμοίαζε καὶ εἰς τὰς δύο ἐρωμένας του. Ὅτι τῷ εἶχε συμβῆ πρὸ δύο μηνῶν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν μνήμην του ὁ οἰκισκός, τὸ μικρὸν δωμάτιον, ἡ ἐξ ἰνδικοῦ ὑφάσματος ἐσθῆς καὶ οἱ λευκοὶ ὄμοι, τὰ μεγάλα γεύματα καὶ τὰ μικρὰ ἄριστα, τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ ἡ βελόνη τοῦ πλεξίματος, τὰ δύο μανδύλια, τὸ κεντημένον προσκεφάλαιον— τὰ ἐπανείδεν ὅλα. Ἐκάστη ὥρα τῆς ζωῆς του τῷ ἔδιδεν ἰδίαν συμβουλήν. «Ὅχι, διελογίσθη τέλος, δὲν πρόκειται νὰ ἐκλέξω μεταξύ δύο γυναικῶν, ἀλλὰ μεταξύ δύο δρόμων τοὺς ὁποίους ἠθέλησα ν' ἀκολουθήσω συγχρόνως, καὶ οἵτινες δὲν εἶναι δυνατόν νὰ φέρωσιν εἰς τὸ αὐτὸ τέρμα· ἡ μία εἶναι ἡ τρέλλα καὶ αἱ ἡδοναί, ἡ ἄλλη

εἶναι ὁ ἔρωσ' ποῖον πρέπει νὰ λάβω; ποῖος φέρει εἰς τὴν εὐτυχίαν;

Σὰς εἶπα ἀρχόμενος τῆς διηγήσεως ταύτης, ὅτι ὁ Βαλεντίνος εἶχε μητέρα, ἣν ἠγάπα περιπαθῶς. Αὐτὴ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἐνῶ ἐκεῖνος ἦτο βυθισμένος εἰς τοὺς συλλογισμούς του. — Παιδί μου, τῷ εἶπε, σὲ εἶδα κατησῆ σήμερον τὸ πρωί· τί ἔχεις; δύναμαι νὰ σὲ βοηθήσω; ἔχεις ἀνάγκην χρημάτων; ἂν δὲν δύναμαι νὰ σοῦ χρησιμεύσω, δὲν ἔμπορῶ τοῦλάχιστον νὰ μάθω τὴν λύπην σου καὶ νὰ προσπαθῆσω νὰ σὲ παρηγορήσω;

— Σ' εὐχαριστῶ, μητέρα, ἀπεκρίθη ὁ Βαλεντίνος. Ἐσχεδιάζω ταξείδιον, καὶ ἠρώτων τί δύναται νὰ μᾶς καταστήσῃ εὐτυχεῖς, ὁ ἔρωσ' ἢ ἡ ἡδονή· ἐλησμόνουν ὅμως τὴν στοργήν. Δὲν θ' ἀφίσω τὴν πατρίδα μου, καὶ ἡ μόνη γυνὴ εἰς ἣν θ' ἀνοίξω τὴν καρδίαν μου εἶναι ἐκείνη ἣτις συγκατατίθεται νὰ τὴν μοιράσῃ μαζὺ σου.

ALFRED DE MUSSET.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ.

Ο ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ ΔΑΡΓΙΝΚΟΥΡΤ.

Ἐπεισόδιον τῆς κατὰ τὸ 1854 Ἑλληνικῆς Ἐπαρυστάσεως. ¹

Α.

Ἰποπόσει ἡ πρώτη Ἰουνίου 1854.

Τὰ γαλνὰ ὕδατα τῆς λίμνης τῶν Ἰωαννίνων, ἀντανακλῶντα τὸ κυανοῦν τοῦ αἰθρίου οὐρανοῦ, κατοπρίζουσι καὶ τὸ Μητζηκέλιον, ὄρος, ἢ μάλλον λόφον, ἐγειρόμενον παρὰ τὴν ἐπὶ τῶν ὄχθων τῆς λίμνης ἀναπαυομένην πρωτεύουσαν τῆς γηραιᾶς Ἠπείρου.

Αἱ πύλαι τοῦ εἰς στρατιῶνα τῶν Ὀθωμανῶν χρησιμεύοντος φρουρίου εἶνε ὀρθάνοικται καὶ αἰ περιαιρεταὶ τοῦ γέφυραι χύνουσι εἰς τὰς ἐρήμους τῶν Ἰωαννίνων ὁδοὺς τὰς ἀτάκτους ὁρδὰς, ὅσας ὁ στρατιωτικὸς τῆς Ἠπείρου διοικητῆς στέλλει κατὰ τῶν

1. Τὸ διήγημα τοῦτο εἶνε προῖν τοῦ γλαυροῦ καλάμου τῆς γνωστῆς εἰς τὸν Ἑλληνικὸν φιλολογικὸν κόσμον καὶ πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐξηταλισθεῖσης Ἑλληνίδος Κυρίας Ἀγγελικῆς Βαρβολομαίας Πάλλη. Ἐγράφη, ὡς καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἔργων τῆς Κυρίας ταύτης, Ἰταλιστῶν· ἐνομίσαμεν δὲ ὅτι εὐαρεστοῦμεν τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν, καταχωρῶντες εἰς τὰς σῆλας τῆς Χρυσάλλιδος μετάφρασιν τοῦ διηγήματος τοῦτου, καὶ πολιτογραφούντες οὕτως εἶπεν εἰς τὴν πολιτείαν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, β.ε. ἄλλως, ἤθεον εἶσθαι γνήσιον αὐτῆς τέκνον. Σ. τ. Α.

ἐπαναστατῶν Ἑλλήνων, ἐστρατοπεδευμένων περὶ τὸ Κουτζουλιόν, χωρίον ὀλίγα μίλια ἀπέχον τῶν Ἰωαννίνων. Τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν εἶνε περίπου ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἰσμαὴλ Βέη· συνοδεύει δ' αὐτὸς καὶ μικρὸν τι πεδινὸν πυροβολικόν, διοικούμενον παρὰ τοῦ ταγματάρχου Δαργινκούρτ, εὐγενοῦς γάλλου, μεταδάντος ἐκεῖθεν ἵνα βοηθήσῃ τοὺς τούρκους εἰς ἐξόντωσιν τοῦ, οὕτω καλουμένου, σκυλολογίου, ὅπερ ἐτόλμα νὰ ἐπαναστῇ κατὰ τῶν ἰδίων του κυρίων, φερομένων πρὸς αὐτὸ, κατὰ τὴν γνώμην καὶ τοῦ ταγματάρχου καὶ ὀλοκλήρου τοῦ εὐρωπαϊκοῦ τύπου, μεθ' ὅλης τῆς φιλανθρωπίας καὶ ἠπιότητος.

Μετὰ τῶν Ἄλθανων ἐξέρχονται τοῦ φρουρίου καὶ χίλιοι σχεδὸν ὀσμανῆδες τούρκοι, γνήσιον ἀσιανὸν αἷμα ἔχοντες εἰς τὰς φλέβας τῶν τοὺς ἀναγνωρίζει τις εὐκόλως ἐκ τοῦ σοβαροῦ τῶν ἥθους καὶ τῆς φυσιογνωμίας τῶν ἐφ' ἧς καταφαίνεται πλέον τι ἢ ὑπερφάνεια, ἢ ἐσωτερικὴ πεποιθησις τῆς ἰδίας ἐπὶ τῶν συστρατιωτῶν αὐτῶν ὑπερηγῆς· ἄλλως τε καὶ ἡ ἐνδυμασία τῶν δὲν εἶνε ἡ ἄλθανικὴ φουστανέλλα, ἀλλ' ἡ ἀρκεκίειος ἐκείνη στολὴ, ἢ εἰσαχθεῖσα ἀπὸ τινος εἰς τὸν σουλτανικὸν στρατόν.

Ὁ ταγματάρχης Δαργινκούρτ εἶνε περίπου πεντεκαίτεσσαρακοντούτης· φέρει τὴν ἐθνικὴν αὐτοῦ στολὴν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ πυροβολικοῦ, καὶ ἰπέυει θυμῶδη ἀραβικὸν ἵππον ὃν ἐντέχνως περιλαύνει· παρ' αὐτῷ δ' ἰπέυει ὁ γραμματεὺς τοῦ Νικόλας, γεννηθεὶς ἐν Πρεβέζῃ καὶ ἐκ Γάλλων καταγεγνημένος.

Ὁ Δαργινκούρτ τῷ λαλεῖ συχνάκις ἑλληνιστῶ, πεπεισμένος ὅτι γνωρίζει τὴν ἑλληνικὴν κάλλιον καὶ αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων, καὶ τοι λαλῶν σφάλλει ἀπειράκις. Διερχόμενος τὴν πόλιν αἶρει τὸ βλέμμα πρὸς τὰ παράθυρα τῶν οἰκιῶν, ἐλπίζων ἐπιχαρὶς τις μορφή νὰ φανῇ θαυμάζουσα τὸ ἔτομόν του· ἀλλ' οὐδ' εἰς αὐτὰς τῶν εὐρωπαϊκῶς ὠκοδομημένων οἰκιῶν τὰς θυρίδας φαίνεται ψυχὴ, καὶ στρεφόμενος ὁ ταγματάρχης πρὸς τὴν συνοδὸν τοῦ Νικόλας τῷ λέγει μετὰ πείσματος:

— Δυστυχία! εἰς τί τόπον μ' ἔστειλαν· αἱ πόλεις αὐταὶ εἶναι φυλακαὶ γυναικῶν· τούρκοι καὶ Ἕλληνες κατατρώγονται ἀπὸ τὴν ζήλοτυπίαν· οὐδὲ εἷς κἂν μαυρὸς ὀφθαλμὸς νὰ μεῖ ἔδη, ἢ ἐν χειλὸς κοράλλινον νὰ μοῦ μειδιάσῃ· πῆγαινε ἔπειτα νὰ κηρυγῆς τὸ θεσσαλοηπειρωτικὸν σκυλολόγι...

Ἐνῶ οἱ ἄλθανοὶ ὤδευον πρὸς τὸ Κουτζουλιόν, προστατευόμενοι ὑπὸ τοῦ σκοτούς ὀμιχλώδους νυκτῆς, οἱ Ἕλληνες, ἐστρατοπεδευμένοι εἰς τὸ χωρίον ἐκεῖ-